

Att detta system är skadligt, derom vittna de många besvär, hvilka till Konungens Befallningshafvande i länen ingå öfver kommunala beslut. Dessutom nedsätter det folkets moraliska värde och framkallar missnöje bland landtbefolkningen, som anser sig vara berättigad till samma sjelfstyrelse som städerna.

Jag vågar således föreslå:

att Riksdagen för sin del måtte besluta, att § 11 i Kongl. Maj:ts nådiga förordning om kommunalstyrelse på landet af den 21 Mars 1862 skall erhålla följande lydelse:

"Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal; dock må ingen utöfva rösträtt för mer än en trediondedel af kommunens sammanräknade röstvärde."

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 24 Januari 1873.

P. Hübinette.

N:o 55.

Af Herr O. B. Olsson: Om rättighet att utan afseende å trosbekännelse ingå s. k. civilt äktenskap.

Under flera föregående riksdagar, likasom under 1868 års Svenska kyrkomöte, hafva motioner blifvit afgifna om åstadkommande af en lag för dem, som önska utträda ur Svenska statskyrkan och bilda särskilda kristna religionssamfund, utan att denna viktiga fråga ännu lyckats finna en tillfredsställande lösning.

Jag skall icke försöka framställa denna fråga i hela dess vidd, enär jag af erfarenhet fått lära, att motståndet från deras sida, som tro att allt är bra som det är och att stillastående är samhällets bästa utveckling, är vida starkare än att det skulle vika för mina ringa krafter och obetydliga insigter, hvarföre jag lemnar det åt större förmågor, som väl i sinom tid torde framträda.

Men en liten del af den stora frågan, nemligen den om äktenskaps ingående emellan sådana personer, som väl i borgerligt afseende men icke efter kyrkolagen kunna anses kompetenta att gifta sig och såsom familjefäder och mödrar gagna samhället, synes mig vara så tills vida fristående, att den borde kunna behandlas och afgöras oberoende af frågan i sin helhet om dissenters rätt att bilda kyrkliga församlingar.

Lagstiftningen har kunnat utfinna en tillfredsställande lösning af frågan om kristnas och mosaiska trosbekännares rätt till ingående af laggiltiga äktenskap. Skulle den icke kunna beträda samma väg med samma verkan vid frågan om äktenskap för sådana som icke äro döpte eller icke konfirmerade af Svenska kyrkans presterskap? Jag är åtminstone icke i stånd att inom vår evangelisk-lutherska lära finna något hinder derför.

Inom den ort jag tillhör finnas fullvuxna personer, till och med väl-mående och ansedde hemmansegare och kapitalegande frumtimmer, som väl äro i barndomen genom dopet upptagna i det kyrkliga samfundet, men sedermera af baptistiska betänkligheter, vare sig från egna eller föräldrars sida, ansett sig förhindrade att deltaga i kyrklig konfirmation och nattvardsgång, och på flera ställen i vårt fädernesland, der baptismen för mer än 20 år tillbaka funnit insteg, finnas fullvuxna personer, som icke ens genom kyrkligt dop blifvit med Svenska församlingen förenade.

Alla dessa personer äro nu lagligen förhindrade att ingå kyrkligt äktenskap och förvärfva sig de samhällsförmåner, som dermed äro förenade. Att ingå i någon undersökning af på hvilken sida skulden ligger, antingen hos dem som icke vilja böja sig för kyrkans stadgar och ordning eller hos lagstiftningen, som ej vill böja sig för tidens fordringar, kan för mitt ändamål ej vara af behovet påkalladt. Nog af, det är ett faktum att många menniskor inom vårt land både *vilja* och i ekonomiskt och borgerligt afseende *kunna* ingå äktenskap, men finna sig af kyrkans lagar och stadgar dertill under nuvarande förhållanden förhindrade; andra deremot hafva efter egen sjelfgjord ritual ingått äktenskap, som från vår kyrkas ståndpunkt måste betraktas såsom konkubinät, och som hvarken betryggar makarnes giftorätt eller barnens arfs- och familjerättigheter.

Frågan är nu, kan den så kallade kristliga staten godkänna detta? Kan och bör samhället genom sin lagstiftning legalisera konkubinätet eller hindra samhällets sedliga utveckling genom sådana stadgar, som omöjliggöra ett lagligt

äktenskap? Svaret härpå kan icke vara tvifvelaktigt, så länge samhällsmedvetandet sätter sedlighet och trygghet såsom statens högsta mål.

Jag vågar därför tro att det är lagstiftningens oafvisliga pligt att, till upphjelpande af det närvarande onda och förekommande af ett större ondt, så skyndsamt som möjligt undanröjda de hinder, som ligga i vägen för lagliga äktenskaps ingående mellan sådana kontrahenter som i följd af våra kyrkliga lagstadganden äro förhindrade att förenas genom kyrklig vigsel. Och detta ändamål anser jag kunna vinnas på samma väg som det bereddes möjlighet för kristna att ingå äktenskap med mosaiska trosbekännare.

Väl kunde, efter mångas förmenande, en annan väg i denna sak beträddas, nemligen att tillåta vigsel då presten finner kontrahenterna innehafva sådan kristendoms-kunskap som vanligen erfordras för kyrklig konfirmation; men dels skulle denna ådagalagda kunskap till stor del innefatta ett gyckel, då deras egen tro och bekännelse, om de äro ärliga, står i uppenbar strid dermed, såsom i dop- och nattvardsfrågorna, och detta torde mången prest få svårt nog med sitt eget samvete att nödgas behandla odöpta människor såsom troende kristna, enär dopet ändå måste anses såsom rätta och enda ingången uti den kristna församlingen, lika visst som omskärelsen för inträde i den mosaiska.

Jag vågar därför vördsamt föreslå, det Riksdagen ville för sin del besluta:

antingen en särskild förordning eller ock en sådan förändring af eller tillägg till Kongl. förordningen den 20 Januari 1863 angående kristna bekännares äktenskap med mosaiska bekännare, att personer, som af nu gällande kyrkolag och stadgar äro, i följd af sina religiösa åsikter, förhindrade att ingå kyrkligt äktenskap, må berättigas att inför magistrat eller kronfogde lagligt äktenskap ingå.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1873.

O. B. Olsson.